

tori és a művészi indítékok, az érvényesülés megnyíló, nyugati módszerei és a (nyugati) ellenkultúra viszonyának („párbeszédének”) tisztázatlansága miatt² – lényegében elmaradt.

Elmaradt a magyarországi '70-es évek művészeti jelenségeinek feldolgozása-áttekintése is, melyek között pedig egy-két eddig alig érintett, új művészetszemlélet is felbukkant: a művészetek együttműködéséé; a teljes redukcióé egy új művészetfogalom érdekében; a művészet addigi autonómiájából kilépő, a „szakadt” és intenzív ellenkultúrából is merítő, hanyagnak és közönségesnek látszó, egyszerű nyelv kialakításáé, mely mindazonáltal nem mondott le a világ „egészének” megragadásáról. Ezért, mielőtt a Kazovszkij művészetének gyökereit feltáró interjú néhány részletét közreadnám, röviden érintem alakulásának akkori kezdeteit.

El Kazovszkij festészetet tanult, de költő, tér- és időbeli képzőművészeti művek (performanszok, installációk) alkotója, színházi látványtervező is volt. Tevékenységéből a képalkotást majd azért vizsgálom részletesebben, mert képzőművészként ezzel kötődött egy klasszikus európai műformához, s mert e műformának és létrehozatala hagyományos módjainak

EL KAZOVSKIJ: SZENT GYÖRGY ÉS A SZEGÉNY ÁLLAT

(rajz, festés) máig tartó változása/„válsága” Kazovszkij életidejére esett, amiről ő nem vett tudomást. Ráadásul festményei a művészeti ág történetébe nem a művészettörténet-írás stílusfejlődés-teóriája szerinti fejlődésnek nevezhető, hanem alapvető változást hoztak. Képzőművészetének jellemző vonásai más műformáit is meghatározzák.

A szürrealizmus folytatásának tekinthetők korai (főiskolás, 1970–77) művei, de már 1976-ban olyan képpel³ jelentkezett, melyet kevésbé stílussal, mint inkább műtípussal jellemezhetünk: az ikonikus és narratív képtípusok egységével. Mivel ez a képtípus mégis egy stílustörténeti jelenség egyik forrása lett Magyarországon, néhány szót ejtsünk róla és fogadtatásáról! Az új szenzibilitás történetébe ugyanis hogy ne illenek bele a *Szent György és a szegény állat* című, 1979-ben kiállított képe,⁴ mellyel (a címéből is kiolvas-

² Az Ernst Múzeum *80-as évek – képzőművészet* című kiállításán kívül (Budapest, 1994. Múcsarnok) nem történt erre kísérlet.

³ Forgács Éva: *El Kazovszkij*. Budapest, 1996. Új Művészet könyvek 9. A 2. képtáblán reprodukált mű feltehetően egyezik az 1979-ben kiállított olajfestmények listáján szereplő második tétellel (lásd 4. jegyzet).

⁴ *El Kazovszkij*. Budapest, Stúdió Galéria. Megnyitotta Hegyi Lóránd.